

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2P/21/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8525200183
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danko Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2025:8525200183.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., 2/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, detí rodičov, otec: E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX, XXX XX B., t.č. F. XXX/XX, XXX XX G. E., matka: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., právne zastúpená: JUDr. Rastislavom Stašákom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom 17. novembra 14, 064 01 Stará Ľubovňa v konaní o návrhu otca na zníženie výživného, takto

rozhodol:

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2P/80/2022 zo dňa 07.02.2023 v II. 2. výroku tak, že výživne zo strany otca E. B., nar. XX.XX.XXXX pre mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX v období od 06.03.2025 do 06.09.2025 z n i ž u j e na sumu 230,- eur mesačne, ktoré výživne je povinný platiť vždy do 15. dňa toho - ktorého mesiaca, vopred k rukám matky.

II. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2P/80/2022 zo dňa 07.02.2023 v II. 3. výroku tak, že výživne zo strany otca E. B., nar. XX.XX.XXXX pre mal. D. B., nar. XX.XX.XXXX v období od 06.03.2025 do 06.09.2025 z n i ž u j e na sumu 190,- eur mesačne, ktoré výživne je povinný platiť vždy do 15. dňa toho - ktorého mesiaca, vopred k rukám matky.

III. V prevyšujúcej časti súd návrh z a m i e t a.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec mal. detí (ďalej len navrhovateľ) návrhom doručeným súdu dňa 07.02.2025 a doplnený podaním doručeným súdu dňa 05.03.2025 žiadal, aby súd znížil výživné pre mal. deti zo sumy 450,- eur mesačne na sumu 120,- eur mesačne na každé dieťa a to počnúc dňom podania návrhu na zníženie výživného. Návrh odôvodnil tým, že v čase uzavretia rodičovskej dohody, ktorá bola schválená rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2P/80/2022 sa vyhádzalo z jeho zárobkových pomerov, ktoré mal z podnikateľskej činnosti vykonávajúcej na území Nemecka. Z dôvodu tehotenstva jeho priateľky a nespokojnosti ohľadom dlhého a častého cestovania ukončil pracovnú činnosť v Nemecku. Začal pracovať na pracovnú zmluvu a to v spoločnosti GrumBau, s.r.o., so sídlom Poriečie 1296/126, Zákamenné, s miestom výkon práce v rámci celého Slovenska, s vopred dohodnutou mesačnou mzdou brutto 1.450,- eur.

S poukazom na hore uvedené skutočnosti došlo na strane navrhovateľa k výraznej zmene pomerov, kedy sa mu rapídne znížila mzda, čo opodstatňuje jeho návrh na zníženie výživného. Čistá mesačná mzda po odpočítaní odvodov do sociálnej a zdravotnej poisťovne a po odpočítaní preddavkov na dane by mala dosahovať sumu cca 1.000,- eur mesačne.

2. Súd uznesením č.k. 2P/21/2025-15 zo dňa 12.03.2025 ustanovil mal. deťom kolízneho opatrovníka, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa. Poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach a vyzval matku, aby sa k návrhu, ktorý jej súčasne doručil, vyjadrila. Oboch účastníkov konania vyzval k preukázaniu svojich osobných, majetkových a zárobkových pomerov a pozval ich na informatívne stretnutie. Informatívne stretnutie sa uskutočnilo dňa 10.04.2025, k dohode rodičov nedošlo.

3. Matka v písomnom vyjadrení k návrhu doručenom súdu dňa 04.04.2025 uviedla, že s podaným návrhom nesúhlasí, nakoľko od ostatnej úpravy výživného nenastala taká podstatná zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala jeho zníženie. V čase ostatného rozhodovania o úprave výživného otec mal. detí pracoval v zahraničí. Má za to, že otec zmenil zamestnanie vyslovene účelovo, aby nemusel prispievať na ich deti v sume, ktorú určil súd. Poukázala na to, že otec pracoval v zahraničí počas celého ich manželstva, pričom počas tej doby bola tehotná dvakrát, avšak ani počas jedného jej tehotenstva mu práca v zahraničí neprekážala. Zníženie príjmu otca považuje za vyslovene účelové a v zmysle ustálenej súdnej praxe takéto zníženie príjmu nemôže viesť k zníženiu výživného. Poukázala aj na potencialitu príjmov otca, ktorý evidentne je schopný v zahraničí zarobiť podstatne viac ako je jeho súčasný deklarovaný zárobok, pričom v zahraničí pracoval dlhodobo, preto je možné predpokladať, že tam má vytvorené aj dostatočné zázemie, ktoré mu umožňuje dosahovať porovnateľný príjem aj v budúcnosti. Taktiež poukázala na skutočnosť, že okrem exmanželových nevier bol dôvodom podania návrhu na rozvod aj jeho absolútny nezáujem o rodinu, kedy na prvom mieste mal vždy kamarátov a vlastné záľuby, ktorým rodina vždy musela ustúpiť. Za takých okolností je zmena zamestnania z dôvodu očakávaného narodenia potomka málo uveriteľná. Otec detí sa snaží navodiť dojem vzorného otca, ktorý sa chce venovať svojmu očakávanému potomkovi, no ani počas ich manželstva a rovnako ani po jeho zániku absolútne nejavil záujem o ich deti, a to ani po osobnej, ani po materiálnej stránke. Nielen, že na starostlivosť o deti riadne neprispieval, s deťmi sa prakticky vôbec nestretával. Rovnaká situácia pretrváva doposiaľ, keď ich spoločné deti nenavštevuje ale si ani neplní svoju vyživovaciu povinnosť. Od novembra 2023 otec platil na výživu detí menej ako bol zaviazaný súdnym rozhodnutím a od apríla 2024 už neplatí vôbec. To viedlo k podaniu návrhu na začatie exekúcie, ako aj k podaniu žiadosti o náhradné výživné. Otcovi tak na výživnom vznikol dlh vo výške viac ako 4.000,- eur. Ďalej matka vo vyjadrení opísala svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery. Uviedla, že spolu s deťmi stále žije u svojich rodičov v ich rodinnom dome. V súčasnosti obe deti navštevujú predškolské zariadenie, matka sa zamestnala v predajni Coop Jednota v C., kde má priemerný čistý príjem aj spolu s daňovým bonusom cca 1.100-1.300,- eur. Prispieva svojim rodičom na bývanie mesačne sumou 90,- eur čo predstavuje polovicu inkasa, okrem toho uhrádza poplatok za vývoz odpadu (113,64 eur ročne), polovicu poisťky na dom (142,64 eur ročne). Ďalej spláca pôžičku, ktorá vznikla počas manželstva a exmanžel ju nespláca v sume 105,- eur mesačne. Za škôlku platí 100,- eur mesačne, na detské sporenie 100,- eur mesačne, na oblečenie vynakladá cca 100,- eur mesačne, na dopravu 100,- eur mesačne, na kultúru a voľný čas cca 100,- eur mesačne, na telefón cca 15,- eur mesačne, na kozmetiku 100-120,- eur mesačne. Keďže deti majú zdravotné problémy – D. má atopický ekzém, histamínovú intoleranciu a intoleranciu na laktózu a A. navštevuje logopédiu pre problémy s rečou a ortopéda pre plochonožie, náklady na starostlivosť o deti sú oproti nákladom na zdravé deti podstatne vyššie. Z dôvodu ich zdravotného stavu musí kupovať len bezlaktózové a bezlepkové potraviny, ktoré sú podstatne drahšie ako bežné potraviny, okrem toho rôzne krémy na premasťovanie pokožky, takisto je potrebné vynakladať prostriedky na návštevu lekárov a kupovanie ortopedických pomôcok. Záverom dala do pozornosti, že otec mal. detí uvádza, že bol nútený zmeniť prácu z dôvodu častého cestovania. Z jeho tvrdenia však vyplýva, že aj v novej práci neustále cestuje, keďže výkon jeho práce by mal byť v rámci celého Slovenska. Matka má vedomosť o tom, že v auguste minulého roku si mal kúpiť už druhé auto – BMW. Ak je táto informácia správna, je otázne prečo kupoval nové vozidlo keď končil prácu v Nemecku a bol si vedomý toho, že jeho príjem sa zníži a navyše poukázala na to, že v tom čase už neplatil výživné.

4. Právny zástupca matky na pojednávaní navrhol návrh zamietnuť, mal za to, že je účelový, podotkol, že neobstojí tvrdenie navrhovateľa o zmene práce z dôvodu, že chce byť doma, pretože aj v čase keď žil s matkou mal. deti pracoval v zahraničí a nemal potrebu byť doma. Zdôraznil, že navrhovateľ už dlhodobo neplatí výživne, no neprekážalo mu v tom čase si obstaráť motorové vozidlo, pričom aktuálne vlastní dva motorové vozidlá. Výdaje navrhovateľa nemôžu mať prednosť pred výživným.

5. Navrhovateľ na pojednávaní trval na návrhu na zníženie výživného s tým, že je ochotný na každé z detí prispievať sumou 200,- eur mesačne. Ako dôvod zníženia výživného označil zníženie príjmu z dôvodu, že prestal pracovať na živnosť, zamestnal sa na pracovnú zmluvu. Pracovať na živnosť prestal pretože, nemal zaplatenú poslednú faktúru a chcel pracovať doma. Keď pracoval na živnosť dosahoval čistý mesačný príjem 3 000 eur a na pracovnú zmluvu dosahuje čistý príjem 1 100 eur mesačne. Má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k mal. synovi E. B., nar. XX.XX.XXXX s ktorým je od 06.03.2025 na otcovskej dovolenke na ktorej bude do 06.09.2025, poberá materskú dávku 35,- eur na deň. Ďalej uviedol, že býva v podnájme v Liptovskom Mikuláši v 3 izbovom byte, spolu s priateľkou, ich spoločným synom a priateľkinou dcérou. Náklady na bývanie vyčíslil sumou 550,- eur mesačne vrátane energií. Ďalšie jeho náklady tvoria splátky leasingu spolu cca 900,- eur, na auto Škoda Superb vo výške 380,- eur mesačne, v auguste minulého roku kúpil auto BMW na lízing, dávala sa akontácia 1 000,- eur a lízing mesačne spláca po 480,- eur. On platí len lízing na Škodu a priateľka platí lízing na BMW. BMW nie je na priateľkine meno, pretože nemá zmluvu zo zamestnania. Podotkol, že je zdravý, nemá žiadny zdravotný problém, nemá žiadne obmedzenie, ktoré by mu bránilo vykonávať takú prácu akú vykonával do času kým sa zamestnal na pracovnú zmluvu, teda do času kedy došlo u neho k poklesu príjmu. Mal. syn nemá žiadny zdravotný problém. S dcérami sa nestretáva, naposledy ich videl minulý rok. Priateľka poberá príspevok na dieťa cca 50,- eur, príjem z podnikania asi 1 000,- eur mesačne a potom jej pomáhajú rodičia sumou asi 400,- eur mesačne. Priateľka má okrem spoločného syna ešte jednu vyživovaciu povinnosť.

6. Matka mal. detí s návrhom nesúhlasila, uviedla, že podľa nej má otec prostriedky na to, aby platil doposiaľ stanovené výživné. Ďalej opísala svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery, uviedla, že na rodičovskom príspevku bola do septembra 2024 a niekedy v apríli 2024 manžel prestať zasielať výživné, musela sa zamestnať od 01.05.2024 ako pokladník v COOP Jednote kde dosahuje čistý príjem cca 1 000 - 1 100,- eur mesačne. Poberá rodinné prídavky, iný príjem nemá, býva v dome svojich rodičov. Celkové výdaje na domácnosť špecifikovala sumou cca 1 200,- eur. Ďalej uviedla, že je epileptička, užíva pravidelne lieky v dôsledku ochorenia je pracovne obmedzená, nemôže pracovať na nočné smeny, musí mať pravidelný režim. K zmene pomerov na strane mal. detí uviedla, že obe deti začali navštevovať materskú škôlku. Mal. A. navštevuje ortopedickú a logopedickú ambulanciu, bola jej diagnostikovaná epilepsia, navštevuje neurológa v Prešove. Mal. D. naďalej musí dodržiavať bezlaktózovú diétu, má atopický ekzém a pribudla jej histamínová intolerancia. Matka skonštatovala, že od poslednej úpravy výživného obe deti nastúpili do MŠ a pribudli im ochorenia. Podotkla, že otec sa o deti vyše roka vôbec nezajíma, od apríla 2024 na výživu detí ničím neprispieva.

7. Kolízny opatrovník na pojednávaní navrhol návrh zamietnuť nakoľko otec si sám dobrovoľne nemôže znížiť príjem, aby sa vyhol vyživovacej povinnosti.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu ako aj s obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 2P/85/2022 a 2P/80/2022, na základe čoho ustálil nasledovný skutkový stav:

9. Rozsudkom sp. zn. 2P/80/2022 zo dňa 07.02.2023 tunajší súd I. výrokom manželstvo rodičov maloletých detí rozviedol, II. výrokom schválil rodičovskú dohodu na základe ktorej 1/ boli maloleté deti A. a D. sa na čas po rozvoде zverené do osobnej starostlivosti matky s tým, že ich bude zastupovať a spravovať majetok, 2/ otec mal. detí bol zviazaný prispievať na výživu mal. A. sumou 450 eur mesačne, ktoré výživne bol povinný platiť vždy do 15. dňa toho - ktorého mesiaca, vopred s tým, že sumu 350,- eur k rukám matky A. B. a sumu 100,- eur na tvorbu úspor na osobitný účet dieťaťa, 3/ na výživu mal. D. B., sumou 450,- eur mesačne, ktoré výživne bol povinný platiť vždy do 15. dňa toho - ktorého mesiaca, vopred s tým, že sumu 350,- eur k rukám matky A. B. a sumu 100,- eur na tvorbu úspor na osobitný účet dieťaťa, 4/ styk otca s mal. deťmi sa neupravil, III. výrokom konanie v prevyšujúcej časti zastavil a IV. výrokom vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 21.02.2023.

10. V čase poslednej úpravy výživného navrhovateľ – otec mal. detí pracoval na základe živnostenského oprávnenia v Nemecku s čistým mesačným príjmom 2 000,- eur, býval v podnájme v Bardejove s nájomným vo výške 450,- eur.

11. V súčasnosti navrhovateľ býva v podnájme v Liptovskom Mikuláši v 3 izbovom byte spolu s priateľka ich spoločným synom a priateľkinou dcérou. Náklady na bývanie vyčíslil sumou 550 eur mesačne. Od 06.03.2025 do 06.09.2025 je na otcovskej dovolenke, poberá materskú dávku v sume 35,- eur na deň, čo je cca 1100 eur mesačne. Od 16.10.2024 je zamestnancom obchodnej spoločnosti GrumBau s.r.o. so sídlom Ulica Poriečie 1296/126, Zákamenné, kde sa po ukončení otcovskej dovolenky mieni vrátiť. Za rok 2025 u tohto zamestnávateľa dosiahol čistý mesačný príjem 1 093,45 eur. Od 07.03.2017 je držiteľom živnostenského oprávnenia s predmetom podnikania - Murárstvo. Aj keď pred súdom tvrdil, že živnosť má pozastavenú, táto skutočnosť z Výpisu zo živnostenského registra nevyplýva. Za rok 2024 podľa daňového priznania, ktoré predložil súdu dosiahol príjmy v sume 11 842,50 eur a výdaje 7 105,50 eur, pričom takéto daňové priznanie podľa jeho tvrdenia mal predložiť aj daňovému úradu deň pred pojednávaním. Zo správy príslušného daňového úradu vyplýva, že k 30.04.2025 daňové priznanie za rok 2023 ani za rok 2024 nepodal (čl.81 spisu). Dňa XX.XX.XXXX sa mu narodil syn E. B. s ktorým je aktuálne na otcovskej dovolenke. Jeho priateľka poberá prídavok na dieťa od februára 2025 na 2 nezaopatrené deti, poberala príspevok na starostlivosť o dieťa od 01.12.2024 do 31.03.2025, príspevok pri narodení od 01.01.2025 do 31.01.2025 a rodičovský príspevok od 01.08.2023 do 30.11.2024. Otec mal detí vlastní dve motorové vozidlo a to ŠKODA SUPERP ktorú nadobudol dňa 08.12.2022 a od 06.08.2024 BMW. Výživné riadne a včas neplatí, má dlh, o deti sa vôbec nezaujíma.

12. Matka mal. detí v čase poslednej úpravy poberala rodičovský príspevok v sume 340,- eur, bývala v rodinnom dome spolu s rodičmi, kde prispievala sumou 90,- eur, trpela epilepsiou.

13. V súčasnosti pracuje ako predavačka v COOP Jednota s čistým mesačným príjmom za rok 2025 v sume 1 193,35 eur. Poberá rodičovský príspevok a náhradné výživné, býva s rodičmi v rodinnom dome, jej výdaje na domácnosť činí suma 1 195 eur mesačne (bývanie 90 eur, strava 400 eur, hygienické potreby a kozmetika 100 – 120 eur, internet 12 eur, TV 16,30 eur, telefón 15 eur, pôžička 105 eur, pohonné hmoty 100 eur, sporenie 100 eur, TKO 114 eur ročne, poistenie domácnosti 142,60 eur ročne). Naďalej trpí epilepsiou v dôsledku čoho je odkázaná na pravidelné užívanie liekov a je obmedzená v pracovnej oblasti (nemôže pracovať na nočné smeny, musí mať pravidelný režim).

14. V čase poslednej úpravy výživného mal. A. mala ortopedické ťažkosti, mala 4 stupeň plochých nôh, taktiež mala vývojové chyby, ešte nerozprávala, bola plienkovaná. Navštevovala psychologickú a logopedickú ambulanciu. Náklady na jej starostlivosť podľa vyčíslenia matky činili cca 400,- eur mesačne.

15. Mal. D. v čase poslednej úpravy výživného mala intoleranciu na mlieko, mala kožné ťažkosti - ekzémy. Bola plienkovaná. Náklady na jej starostlivosť činili cca 400,- eur mesačne z toho na mlieka cca 200,- eur.

16. V súčasnosti mal. A., prekonáva bežné detské ochorenia, trpí viacerými zdravotnými ťažkosťami. Má slabšiu rečovú dispozíciu, z tohto dôvodu navštevuje logopedickú ambulanciu v Starej Ľubovni, okrem toho navštevuje ortopedickú ambulanciu pre bolesti nôh spôsobené plochými nohami – nosí ortopedickú obuv a vložky. Taktiež jej bola diagnostikovaná epilepsia, navštevuje detského neurológa v Prešove. Mal. A. navštevuje materskú školu v C.. Celkové náklady na mal. A., podľa uvedenia matky boli vyčíslené v sume cca 542,- eur mesačne. Náklady zahŕňajú: nájom 30,- eur, ošatenie 50,- eur, strava doma 150,- eur, hygienické potreby a kozmetika 50,- eur, voľnočasové aktivity 75,- eur, školské potreby 20,- eur, ZRPŠ (priemerne mesačne) 1,67,- eur, strava v MŠ 40,- eur mesačne, lieky (bežné ochorenia) 25,- eur mesačne, lieky od odborného lekára 20,- eur mesačne, hračky a športové potreby 20,- eur mesačne, poplatok za škôlku 10,- eur, detské sporenie 50,- eur mesačne.

17. Maloletá D. má absolvované všetky preventívne prehliadky a očkovania. Trpí histamínovou intoleranciou, musí dodržiavať bezlaktózovú diétu, má atopický ekzém. Navštevuje imunologickú ambulanciu v Bardejove, dermatologickú ambulanciu v Starej Ľubovni. Navštevuje materskú školu v C.. Celkové náklady na mal. D., podľa uvedenia matky, boli vyčíslené v sume cca 610,- eur mesačne. Náklady zahŕňajú, ošatenie 50,- eur mesačne, strava doma 175,- eur mesačne, hygienické potreby a kozmetika 75,- eur mesačne, voľnočasové aktivity 75,- eur mesačne, školské potreby 20,- eur mesačne, ZRPŠ (priemerne mesačne): 1,67,- eur mesačne, strava v MŠ 40,- eur mesačne, bývanie 30,- eur mesačne, lieky (bežné ochorenia) 25,- eur mesačne, lieky od odborného lekára 20,- eur mesačne, hračky a športové potreby 20,- eur mesačne, poplatok za MŠ 10,- eur mesačne, detské sporenie 50,- eur mesačne.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

18. Podľa § 62 ods. 1 (ďalej len ZoR), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

20. Podľa § 62 ods. 3 ZoR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

21. Podľa § 62 ods. 4 ZoR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť o domácnosť.

22. Podľa § 62 ods. 5 ZoR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

25. Podľa § 78 ods. 2 ZoR ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

26. Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

27. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len C.m.p.) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

28. Podľa § 121 C.m.p. rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výživne maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

29. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

30. Podľa § 230 C.s.p. ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať rozhodovať znova.

Právne posúdenie vecí:

31. Predmetom konania je návrh otca mal. detí na zníženie výživného zo sumy 450,- eur mesačne na sumu podľa návrhu 120,- eur, ktorú na pojednávaní upravil na sumu 200,- eur mesačne na každé dieťa z dôvodu poklesu príjmov ku ktorému u neho došlo z dôvodu zmeny práce.

32. Naposledy bolo o výživnom pre maloleté detí právoplatne rozhodnuté vo februári 2023, teda pred cca 2,5 rokmi.

33. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Táto schopnosť závisí od toho, kedy sa dieťa stáva spôsobilým uhrádzať svoje odôvodnené potreby z odmeny

za vlastnú prácu takej povahy, ktorá zodpovedá jeho fyzickým a duševným predpokladom a potrebám spoločnosti.

34. Je nesporné, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Výživné má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri určení výšky výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami.

35. Výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzna, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav, ale aj nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a pod. V zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení, základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči ich dieťaťu, je zistenie ich skutočných príjmov, ale aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento dosahovaný príjem zodpovedá ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym lokálnym možnostiam ich uplatnenia a závisí aj od zisťovania ich celkových majetkových pomerov v širšom slova zmysle. Pri rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti (resp. pri rozhodovaní o zmene výšky už určeného výživného má súd vychádzať jednak zo všeobecného hľadiska, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa, rozsah ktorých je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy dieťaťa, a zároveň vychádza aj z reálnych možností a schopností rodičov dieťaťa plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Medzi týmito dvoma kritériami, t.j. medzi odôvodnenými potrebami dieťaťa a reálnymi schopnosťami a možnostami rodičov platí zásada priamej úmernosti, ktorá je plne v súlade s normatívnou zásadou, že dieťa má právo žiť na takej úrovni na akej žijú jeho rodičia. Odôvodnenými potrebami sú aj také potreby, ktoré nie sú celkom bežné, ale zároveň sú pre vývoj dieťaťa prospešné, napr. rekreačné, kultúrne, vo vyššej miere zmierňujúce zdravotný handicap a pod. Rozsah odôvodnených potrieb osoby odkázanej na výživné, je teda súčasne závislý od reálnych schopností a možností osôb povinných poskytovať výživné, t.j. od ich zárobkových schopností a možností, počtu ich celkových vyživovacích povinností a podobne.

36. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť (znižieť resp. zvýšiť výživné pre dieťa) je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku.

37. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Na strane povinného môže byť takou zmenou strata zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov. Na strane oprávneného sú takými okolnosťami napríklad nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb u školopovinných detí zväčša prechod na iný stupeň školskej dochádzky, zmena majetkových pomerov. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti. V ustanovení § 78 ods. 3 Zákona o rodine je zakotvená tzv. valorizačná klauzula, v zmysle ktorej je potrebné zohľadniť aj zmenu výšky životných nákladov napríklad z cien spotrebného koša, miery inflácie, resp. iných ekonomických ukazovateľov. Vývoj životných nákladov je pritom objektívna okolnosť, ktorá by aj sama osebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného. Valorizačná klauzula sa môže uplatniť buď samostatne ako objektívny dôvod na zmenu rozhodnutia alebo spolu s inými dôvodmi.

38. Navrhovateľ – otec mal. detí odôvodňuje potrebu zníženia výživného znížením príjmu v súvislosti so zmenou jeho pracovnej činnosti a nástupom na otcovskú dovolenku.

39. Navrhovateľ v čase poslednej úpravy výživného bol držiteľom živnostenského oprávnenia s predmetom podnikania murárstvo, pracoval v oblasti stavebníctva v zahraničí (Nemecko) a jeho čistý mesačný príjem bol v sume 2 000,- eur. Túto prácu vykonával až do 16.10.2024 s čistým mesačným príjmom v sume 3 000 eur. Od 16.10.2024 sa zamestnal na pracovnú zmluvu v spoločnosti GumBau, s.r.o. a jeho čistý priemerný príjem činí cca 1 100,- eur. Naďalej je však držiteľom živnostenského oprávnenia na základe ktorého vykonával práce v zahraničí (živnosť do času

rozhodnutia súdu nemá pozastavenú). Počnúc dňom 06.03.2025 je na otcovskej dovolenke a poberá materskú dávku, ktorú bude poberať do 06.09.2025. Základné pravidlá pre určenie výšky výživného obsiahnuté v ustanovení § 75 Zákona o rodine sa vzťahujú na všetky druhy vyživovacích povinností a príspevkov, pričom je dlhoročnou zaužívanou praxou v súdnych konaniach stanoviť ich rozsah zo základu predstavujúceho čistý príjem (aj potenciálny príjem) povinnej osoby. Princíp potenciality príjmov nevyžaduje detailné preukázanie všetkých príjmov povinného, pretože použitím tohto princípu súd podľa charakteru správania sa povinného vymedzuje fiktívny (prezumaný príjem), ktorý je následne základom pre určenie výživného na dieťa (rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/14/2021 zo dňa 31. marca 2021; sp. zn. 6CdoR/2/2024 zo dňa 17. júla 2024).

40. Pri uplatnení daného princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe, súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu, a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.02.2019, sp. zn. 3Cdo/236/2018).

41. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Treba mať zároveň na pamäti, že v mimosporových konaniach platí vyšetrovací princíp (§ 35, § 36 C.m.p.), preto súd nemôže dôkazným bremenom zaťažiť navrhovateľa, ale musí sám aktívne vyhľadávať a vykonávať dôkazy na preukázanie objektívneho stavu veci. Snaha povinného znížiť vyživovacia povinnosť na najmenšiu možnú mieru je zo zákona eliminovaná tým, že sa pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti (akejkolvek) neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza sa z jeho potenciálnych príjmov. Teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (Pavelková, B. Zákon o rodine. Komentár. 3. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2019, s. 469 - 480). V starostlivosti o maloleté deti je súd v súlade s ust. § 35 a § 36 CMP povinný zistiť skutočný stav veci a vykonať za týmto účelom aj dôkazy, ktoré nenavrhli účastníci konania. Otec na pojednávaní pred súdom uviedol, že je zdravý, nemá žiaden zdravotný problém, žiadne obmedzenie, ktoré by mu bránilo vykonávať takú prácu, akú vykonával do času kým sa zamestnal na pracovnú zmluvu a pribudla mu ďalšia vyživovacia povinnosť. Dieťa s ktorým je na materskej dovolenke je zdravé, nemá žiadny zdravotný problém.

42. Navrhovateľ v konaní deklaroval a preukazoval aktuálny priemerný čistý mesačný príjem vo výške 1 100 eur, túto výšku príjmu súd konfrontoval s možnosťami a schopnosťami otca. Aplikáciou princípu potenciality príjmu súd dospel k záveru, že je v schopnostiach a možnostiach navrhovateľa dosahovať vyšší ako deklarovaný príjem. Súd vychádzal z toho, že navrhovateľ – otec mal. detí má bohaté pracovné skúsenosti, najmä v zahraničí, pričom opakovane vykonával prácu v oblasti stavebníctva. Povinný otec nepreukázal žiadne také prekážky, ktoré by mu bránili naďalej pracovať v oblasti, v ktorej má dlhoročné pracovné skúsenosti, dokonca na medzinárodnej úrovni. Súd nemal preukázanú žiadnu vážnu prekážku na strane otca, brániacu mu vykonávať práce na základe živností v oblasti stavebníctva v zahraničí (tak ako to realizoval do 16.10.2024). Dôvody uvádzané otcom detí (nechce a nevyhovuje mu cestovať, chce byť doma, priateľka bola tehotná, nevyplatenie poslednej faktúry) nie sú takými skutočnosťami, ktoré by mohli ospravedlniť a odôvodňovali takýto postup otca maloletých detí súvisiaci so zmenou pracovnej činnosti s ktorou je spojený pokles jeho príjmov. K nevyplateniu faktúry súd poznamenáva, že otec detí ju ani nevedie v účtovníctve, dokonca pred súdom nevedel uviesť ani jej výšku. Tak ako uviedla matka detí, aj súd podotýka, že aj v čase keď žil s mal. dcérami pracoval v zahraničí, nemal potrebu byť s dcérami doma. Zo samotného tvrdenia otca vyplynulo, že je schopný dosahovať priemerný čistý mesačný príjem 3 000 eur (taký príjem mal pred tým kým sa zamestnal na pracovnú zmluvu), teda je v jeho schopnostiach dosahovať oveľa vyšší príjem ako aktuálne deklaruje v sume 1 100 eur. Vychádzajúc z potenciality príjmu súd vychádzal zo skutočností, že je v schopnostiach a možnostiach otca dosahovať čistý mesačný príjem v sume 3 000 eur a z tohto príjmu vychádzal pri rozhodovaní o návrhu otca na zníženie výživného.

43. Za podstatnú zmenu okolností, ktorá odôvodňuje zníženie výživného súd vyhodnotil obdobie kedy je otec mal. detí na otcovskej dovolenke a poberá materskú dávku, keďže v tomto období došlo k zníženiu čistého mesačného príjmu otca z objektívnych dôvodov. Otec detí využil svoju zákonnú možnosť a nastúpil na otcovskú dovolenku so synom ktorý sa mu narodil dňa XX.XX.XXXX. Priateľka poberala materskú dávku od 18.11.2024 do 06.03.2025. Od 06.03.2025 sociálna poisťovňa vypláca otcovi detí materskú dávku po dobu 28 týždňov od priznania, podľa udania otca do 6.9.2025. V roku 2025 predstavuje maximálna materská dávka 70,52 eur na deň. Mesačne vypláca sociálna poisťovňa materskú dávku maximálne vo výške 2 115,70 eur mesačne (v mesiaci, ktorý má 30 dní) alebo vo výške 2 186,20 eur (v mesiaci, ktorý má 31 dní). Mal. A. má 6 rokov a podľa metodiky pre výpočet výživného zverejnenej Ministerstvom spravodlivosti SR, má výživné na dieťa vo veku 6-9 rokov, ktoré je žiakom prvého druhého stupňa základnej školy a v prípade, že rodič má vyživovaciu povinnosť voči 3 deťom, predstavovať 11 % z čistého príjmu povinného rodiča, čo pri čistom príjme - maximálna materská 2 115,- eur činí 230,- eur. Mal. D. má 4 roky a podľa metodiky pre výpočet výživného zverejnenej Ministerstvom spravodlivosti SR, má výživné na dieťa vo veku 0-5 rokov, ktoré je predškolského veku a v prípade, že rodič má vyživovaciu povinnosť voči 3 deťom, predstavovať 9 % z čistého príjmu povinného rodiča, čo pri čistom príjme maximálna materská 2 115,- eur činí 190,- eur. Súd preto znížil výživné zo strany otca pre mal. A. v období od 06.03.2025 do 06.09.2025 I. výrokom na sumu 230,- eur mesačne a pre mal. D. v období od 06.03.2025 do 06.09.2025 II. výrokom na sumu 190,- eur, ktoré výživne je povinný platiť vždy do 15. dňa toho - ktorého mesiaca, vopred k rukám matky.

44. Návrh otca na zníženie výživného nad obdobie od 06.03.2025 do 06.09.2025 súd vzhľadom na princíp potenciality príjmov otca vyhodnotil ako nedôvodný a III. výrokom ho zamietol napriek tomu, že od poslednej úpravy výživného mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť.

45. Otec detí je schopný dosahovať čistý mesačný príjem v sume 3 000,- eur o 1 000,- eur vyšší ako v čase poslednej úpravy výživného. Teda ak bol schopný pri príjme 2 000,- eur v čistom platiť výživné dvom mal. deťom v sume 900,- eur, podľa názoru súdu pri čistom mesačnom príjme 3 000,- eur a troch vyživovacích povinnostiach je mal. A. a mal. D. schopný platiť výživné v doposiaľ stanovenej výške. V tejto súvislosti súd poukazuje na skutočnosť, že otec detí od poslednej úpravy výživného nadobudol osobné motorové vozidlo BMV, síce pred súdom tvrdí, že ide o motorové vozidlo jeho priateľky, ale je vlastníkom (správa OR PZ Bardejov čl. 121). K výdajom otca súd musí poznamenať, že výživné má prednosť pred ostatnými výdajmi povinného rodiča, v danom prípade otca mal. detí.

46. Na druhej strane treba zdôrazniť, že od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov na strane maloletých detí, ktoré odôvodňujú vyššie náklady na ich starostlivosť ako pri poslednej úprave. Obe deti nastúpili do materskej škôlky, pribudli im zdravotné problémy, obe deti navštevujú špecializované ambulancie aj mimo okres Stará Ľubovňa. Mal. A. logopedickú, ortopedickú a neurologickú, mal. D. imunologickú a kožnú. Náklady na starostlivosť o mal. A. v čase poslednej úpravy výživného boli v sume 400,- eur, aktuálne sú v sume cca 550,- eur, na mal. D. boli v sume 400,- eur, aktuálne sú v sume 610,- eur. Navyiac treba poukázať na skutočnosť, že otec sa na výchove a výžive mal. dcér vôbec nepodieľa, deti nenavštevuje, na ich výživu od apríla 2024 vôbec neprispieva, celá starostlivosť o mal. detí je výlučne na pleciach ich matky. Z uvedených dôvodov, tak ako bolo vyššie uvedené, súd III. výrokom v prevyšujúcej časti návrh otca na zníženie výživného zamietol.

Trovy konania:

47. Podľa § 522 C.m.p. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

48. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať účastník , v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 1,2 C.m.p.)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 C.m.p.)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, predajom hnutelých vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.